

İKDAM

HALK GAZETESİ

İLK TESİSİ: 1894 SAYI : 14
İKİNCİ TESİSİ: 1939 YIL : 1

SAYISI HER YERDE 3 KURUŞTUR

ÇAĞALOĞLU NURUOSMANIYE No. 54
TELEFON: 23300 — İSTANBUL

Hoşa gitmiyen bir haber

Başvekil dün bir şirketin Londrada yaptığı küstahça teşebbüsleri anlattı

«Impex» adlı bir şirket İngiliz müesseselerine müracaatle kredili işleri komisyon mukabilinde temin edeceğini söylemiştir

Meclis yenileşiyor mu?

Cumhuriyet Halk Partisinin yeni ve mühim bir karar vermek üzere olduğunu Ankara telgraf ve telefonları haber verdiler: Büyük Millet Meclisinin beşinci intihap devresi feshedilecek ve Marta kadar altıncı devre meclisleri toplanacaktır.

Memleket işleri üzerinde düşünenler için böyle bir karara zaten intizar ediliyordu. Çünkü beşinci intihap devresi sonuna yaklaşmıştı ve bugünün siyasi havasında hissedilen kararsızlığın nihayet bulması ve bütün memleket müesseselerinin istikrar dahilinde, çalışmaya başlaması için böyle bir yeniliğe ihtiyaç vardı.

Birkaç güne kadar tarihe karışması pek muhtemel olan beşinci devrenin meclisi ne heyeti umumiyesi itibarile, ne de kendini teşkil eden fertler bakımından, feshi icap ettirecek hiçbir siyasi mahiyeti bulunmadığını söylemeye lüzum var mı?

Fakat büyük geçit başlarında, bilhassa Reisicumhurun değişmesi gibi fevkalâde hâdiselerle milletnin, vekillerini tekrar seçerek reyini yeniden izhara fırsat bulması halkın rejiminin emrettiği bir zarurettir. İşte Büyük Millet Meclisinin dört senelik tabii hayatını ikmal etmesine birkaç ay kalmış vakitten evvel yenileştirilmesini icap ettiren asıl sebep budur zannediyoruz.

Meclisin birinci devresi millî mücadelenin başarılarına ve yeni bir Türk Devletinin meydana gelmesine âmil olmuş, ikinci devre Cumhuriyetin teessüsü ve istiklâl zararı verecek aksülâmlerin bertaraf edilmesi sahasındaki faaliyetlerle hizmet etmişti. Üçüncü ve dördüncü devrelerde içtimai ve millî birçok inkılaplar, kanun haline konuldu. Beşinci devrede artık temel tutmuş ve kudret kazanmış, inkılapların teyidi ve memleketin bilhassa iktisadi sahalarda inkişafına hizmet edecek esaslar üzerinde çalışıldı.

Büyük Millet Meclisinin tecdit edilmek üzere bulunan bu son devresindeki mühim bir hususiyet te ilk defa Türk kadınının siyasi haklara tamamille sahip olduğunu fiili bir surette göstermesi idi. Türkiye'de ve bütün şark memleketlerinde kadının ilk dahil olduğu meclis odur.

Cumhuriyetin on beşinci yıldönümünü idrak etmek mazhariyetini kazanmış olan bu meclis, Türk ilminin en büyük matemini de bütün âzalarının gözyaşlarıyla karşılamış ve o derin acıyı teselli eden çok isabetli bir kararla millî Şef İsmet İnönü'nü Türkiye Reisicumhurluğuna seçmiştir.

Tarihi vazifesini bu suretle tamamlayan beşinci meclisi hürmetle selâmlayarak muhabbetle teğyi edebiliriz.

Mart içtimanda toplanacak olan meclisin heyeti umumiye itibarile evvelkinden mühim bir fark ile ayrılan bir heyeti umumiye olmaması tabiidir. Rejimin esası prensipleri değişmemiş olduğuna, değişmeyeceğine ve bilhassa Teşkilatı Esasiye

Kanununda bazı tahavvüller dahi yapılmamış olduğuna göre böyle bir zihaba kapılmak doğru olmaz.

Cumhuriyet Halk Partisinin ancak teferuata ait meselelerde vereceği istikametler ve bâhusus millî Şef'in yeni terakki ve inkişaf ufuklarına tevcih edeceği işaretler bu hususta âmil olabilir.

Yeni meclisin teşekkülü münasebetile şimdilik bizim hatırladığımız temenniler, on beş senelik inkişafın Türkiye'de hâsıl ettiği yeni ve ileri ruhun bu defa daha fazla bir muvafakiyetle temsil edilebilmiş olmasına müteveccihdir.

Yeni namzetleri halka tavsiye ederken ve intihap sandıklarına reylerimizi atarken İsmet İnönü ile başlayan yeni bir inşa ve terakki devresinde bulunduğumuzu düşünmeğe ve ona göre hareket etmeğe mecburuz. Memleketin bu olgunlaşmış ve ilerlemiş merhalesinde meclisin, yeni devri en mükemmel şekillerinde ifade edecek vasıflar ile mücehhez olacağı tahmin ve ümit ediyoruz.

Altıncı Büyük Millet Meclisi Türkiye'nin yeni inkişaf ihtiyaçlarına ve halkta görülen temayüllere daha uygun ve evvelkilerden daha mükemmil bir zümreden teşekkül edecektir kanaatindeyiz.

İKDAM

Dış Politika

Almanya'dan gelen iki haber

Birkaç gündenberi gelen telgraf haberleri, Almanyanın siyasi ve iktisadi yeni teşebbüsleri peşinde olduğunu gösteriyor ve bu yüzden, dünya siyasi manfellerinin gözleri, büyük bir merakla, Almanya'ya tevaccüh etmiş bulunuyor.

Bu haberlerden biri, siyasi mahiyettedir. Bu habere göre, Hitlerle Mussolini, yakında, şimali İtalyada, yahut Bayyera'da buluşacaklar, beyenimlel meseleleri ve iki devleti alakadar eden işleri görüşecekler.

Siyasi mahfeller, bu yeni mülâkâtın istinat ettiği esasları araştırırken, İtalyanın Akdeniz havzasına ait müfrit emellerle Almanyanın cennubu şarkı Avrupası üzerindeki isteklerinin, bu meydana, telif edilemeğe çalışılacağına da ihtimal veriyorlar. Bu ihtimali de, İtalya - Fransa ihtilâfı münasebetile Berlin ile Roma arasında cereyan eden müzakerelerin Almanya'yı tatmin etmediğine istinat ettiriyorlar.

İkinci habere gelince: Bu, Almanyanın yeni bir iktisadi faaliyetidir. Bu haber, siyasi mahfelleri, evvelkisinden ziyade ılgal ediyor. Altı senedenberi Almanyanın iktisadi siyasetini idare eden Alman Devlet Bankası Reisi Şahtın istifa etmesi, yerine Millî İktisat Nazırı Funk'un getirilmesi, bütün dünya nazaran büyük bir hâdise telâkki ediliyor.

Şaht'in Raybank'tan istifasının mânasındaki ehemmiyeti anlamak için, Almanyanın bugünkü iktisadi vaziyetini biraz gözden geçirmek lâzımdır.

Almanyanın iktisadi siyaseti, altı senedenberi, Şaht'in idareli ve bilgili elinde idi. O, büyük bir dirayet göstererek Almanya'yı tamirat gâilesinden, sonra da memleketinin iktisadiyatını

Adliye işe vaz'iyet etti ve İktisat Vekâleti faaliyete geçti. Mesele tavazzuh edinceye kadar İngilteredeki kredi kullanılmıyacaktı

Ankara, 24 (A. 8.) — C. H. P.

Büyük Millet Meclisi grubu umumi heyeti bugün «24/1/1939» saat 15 te Reis vekili Trabzon mebusu Hasan Saka'nın riyasetinde toplandı. İlk defa söz alan muhterem Başvekil Celâl Bayar, kürsüye geldi ve hülâsa olarak aşağıdaki beyanatta bulundu:

Arkadaşlar, size hiç hoşunuza gitmiyecek ve belki de sizi üzecek bir haber vermek vazifesile mükellemim. Gayet kuvvetli bir membadan istihbar ettik ki «Impex» adında bir şirket İngilterede bazı müesseselere müracaat etmiş ve kendisine yüzde 4 veya 6 komisyon verildiği takdirde Türkiye ile yapılacak işlerin o müesseselere verilmesini temin edebileceklerini söylemiştir. Bu haber tabii nazarı dikkatimizi celbetti. Derhal hükümetin ve mali müesseselerimizin İngilterede açılmış olan krediyi istimal yolunda ne gibi teşebbüsleri varsa bu işin mahiyeti meydana çıkıncıya kadar hepsini durdurduk. Aynı zamanda İngiltere hükümetine bu şirketi tanımadığımızı ve bu şirketin hükümetle asla alakası

Başvekilimiz
CELAL BAYAR

olmadığını duyurduk ve keyfiyeti bu kanalla bütün ticari müesseselere haber vermeğe teşebbüs ettik. İngilterede bu hareketi yapanlar ihtimalki kendilerine fazla kıymet ve ehemmiyet verdimiş

(Arkası 3 üncü sayfada)

Hariciye Vekili de Mısır Kralının Halife ilânı haberini izah etti

Eğer bu hareket bir gün emrivâki olursa, kısa veya uzun fasılalarla aynı emrivâki bazı İslâm devletleri tarafından da tekrar edilebilir

jansının bu hususta verdiği malumat şudur:]

Başvekilin bu beyanatından sonra Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu söz alarak 10-15 gün zarfında cereyan eden harici ve siyasi ahal ve vekayi hakkında beyanatta bulunduğundan sonra bu hâdisat ve vekayiden hilâfet meselesi üzerinde tevakkuf ederek şu izahatı vermişlerdir.

Son gelen haberler gösteriyor ki tam manasile bir hilâfet ilân edilmiş değildir. Mesele kral Farukun bizzat imamlığını yaptığı bir namazdan sonra camide bulunanlar tarafından bir İslâm halifesi gibi karşılanması ve alkışlanmasıdır. Cemaat: içinde imam Yahyanın ve İbnissuudun çocukları ve beş yüzden fazla zabıt mevcut imiş.

Türkiye cumhuriyetçi ve lâik bir devlettir ve lâik ve cumhuriyetçi kalacaktır. Onun için diğer devletlerin de lâik ve cumhuriyetçi olmalarını arzu etmemizi her

Hariciye Vekilimiz
ŞÜKRÜ SARACOĞLU

[Fırka grupunun dünkü toplantısında, Başvekilin yukarıda yazılı beyanatından sonra, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu kürsüye gelerek Mısır kralının halife ilânı haberini izah etmiştir. Anadolu A-

(Arkası 3 üncü sayfada)

İtalya Asker Topluyor

200,000 kişinin silâh altına Çağrılmış olduğu haber veriliyor

“Almanya da bir ma- Roma kışlalarında bir
nevre yapacak,,deniyor faaliyet göze çarpıyor

İNTİHABIN TECDİDİ

Ankara, 24 (Husûsî) Öğrendiğime göre perşembe veyahüt cuma günü öğleden evvel Parti Gurupu toplanarak seçimin yenilenmesi kararını verecek ve bu karar bir takrirle Meclis Umumi Heyetine teklif edilecektir. Meclisin cuma günü öğleden sonra son toplantısını yapması ve bu celsede yeni seçime karar vermesi kuvvetle muhtemeldir.

Bize
15 isim

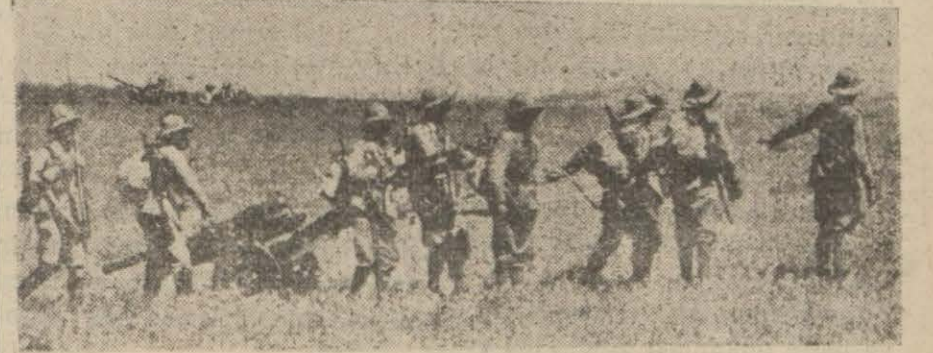
Gönderin!

Doktor Akil Muhtar son devir adamlarının heykelini istiyor

Kimlerin heykelini dikmeliyiz? Anketimize dün Profesör Doktor Akil Muhtar şu cevabı verdi:

“Heykel dikmekten maksat yeni yetişen gençliğe bir örnek ver- (Arkası 3 üncü sayfada)

Anketimize okuyucularımızdan gelen cevaplar 7 inci sayfada

İtalyanların son defa Tunus hududundaki askeri faaliyetleri

Roma, 24 (A.A.) — Havas a - na çağırıldığına dair ecebi mem-jansının muhabiri bildiriyor: leketlerde neşredilen haberlerin a-Resmi mahfeller, mühim mik - salsız olduğunu beyan etmektedir-darda ihtiyat efradının silâh altı- (Arkası 3 üncü sayfada)

Barselon Düşüyor

Franko, 4,300 kilometre arazi, 284 şehir ve 20,000 esir aldı

FRANKO kıt'alarının Katalonya istikametindeki ileri hareketlerini ve yeni cepheyi, bunun bütün İspanyaya nazaran mevkini gösteren harita

feye vardıkları resmen teyit edilmektedir.

Barselon kapılarında Burgos, 24 (A.A.) — Nasyona - listler Barselon banliyosuna on kilometre mesafede bulunan Gawayı işgal etmişlerdir. (Arkası 3 üncü sayfada)

İnkılâbın Mesalesi

Yine Halifelige dair

İki gün evvel bu sütunlarda Elcezire çölleriyle Yemen badiyelerinden gelen bedevi Arap liderlerinin Mısır kralına halife ünvanını hediye ettikleri hakkındaki haberdan bahsetmiştik.

Değerini Türkiye'nin asırlarca zamandır tecrübe ile bildiği bu müessesenin Müslüman devletler arasında siyasi birliğe yaramadıkça başka aksine hizmet ettiği dair misaller söylemiş ve halifelğin Avrupa medeniyetine doğru tevaccüh eden dost Mısır milleti için onu Asya çölleriine doğru sürükleyen bir köstek olmaması temennisini ilâve eylemiştik.

«İkdâm» in bu yazısı evvelki akşam Paris Mondyal tarafından radyo vasıtasile bütün dünyaya neşredildi.

Bu haberi memnuniyetle kaydederken şu ciheti de ilâve edelim ki vaktile Osmanlı Türk İmparatorluğu halifelik ünvanını aldığı tarihe kadar asrının en kudretli bir devleti iken o tarihten sonra istilâ kabiliyetini kaybetmiş ve Kanuni Süleymanın son yıllarında inhitata başlamıştı. Hele daha sonraları halifelğin yüklediği taassup duyguları hükümdar saraylarını daimi muhafazakârlık, gerilik ve düşkünlük âmilî haline getirmişti. Bununla beraber biz dost Mısır için aynı müessesenin böyle bir netice vermemesini temenni ederiz.

KEMALİST

Hikâye

KÜLÂH

Yazan: Zahir GÜVEMLİ

Müteahhit Bay Hamdun Gafil, o gün, yine şen bir yüzle her zaman geldiği lokantaya girdi. Henüz genç olduğu halde muvaffakiyet - ten muvaffakiyete uçması kendisin de âdeti tabii bir neş'e yaratmıştı.

Mesleğinde bu kadar te'akkü ve tefeyyüzünün en mühim âmili, mü teşebbis ve girgin tabiatı olduğu halde, Hamdun Gafil, nedense, aile hayatında pısrık ve tam manasile kılıbık bir adamdı. Ufak tefek çapkınlık maceraları olmuyor değildi. Bunlara rağmen, zavallı Hamdun, hemşinileri arasında kı - libikliğile derhal şöhrat bulmuştu. Şöhretinde doğrusu karısının ro - lünü hesaba katmak icabeder.

Hamdunun karısı Rana, hakika - ten isimle müsemma, eşine az rastlanan insanlardandı. Bu seç - kin mahlûkun imtiyazı güzelliğinden ziyade şirretliğinde, kışkanc - lığında, genç yaşta evlenmiş olan kocasını avucu içine almaktaki meharetiindeydi.

Hamdun karısından, belki Al - lahtan korktuğundan fazla yılmış - tı. Râna ne derse iki etmez. Her arzusunun boyun eğe, fakat bir türlü bu mutavaatın mukabilini, yani hürriyetini elde etmeğe mu - vaffak olamazdı. Buna bir hayli uğraşmasına rağmen, kadın, işinin en çok olduğu günlerde bile muay - yen saatte kapıdan içeri, ne sebebe - le olursa olsun, giremeyeşine göz yummazdı. Yoksa pekâlâ kabili ta - hammül ve iyi bir zevce, mükem - mel bir ev kadını olan Rânanın bu kışkancılığından ve binnetice te - cessüsünden başka hiçbir kusuru yoktu.

Hamdun Gafil bugün neş'eliydi. Çünkü muayyen bir müddet için karısını hatırlamıyordu. Karısını, bu kadar kafasından ve mevcudiy - tinden silen hâdiseler şundan ibaret - ti:

Bir hafta evvel, tabii bir vesile ile, iş icabı alâkadar olduğu bir zatın genç ve çok güzel karısıyla münasebeti ilerletmeğe ve kadına, hakkındaki duygularını itirafa, kendi karısının rolünü bile duy - maksızın, muvaffak olmuştu.

Yazık ki tali, menhus tali bu - rada da, tabii menfi istikamette Hamdunun imdadına yetişti. Sev - gilis Süheylâ, kocasına beraber uzun bir müddet için İzmirite git - mişti.

Tam, kendisini yakan aşk ateşin - en ziyade alevleneceği bir za - manda dildadesinden uzak kalmak Hamdunu o kadar üzmüştü ki ticar - ri birtakım hesaplar ve kombine - zonlar aramaktan başka işe yara - maz sandığı kafası, şeytani addetti - ği bir ışığın delâletile, kendisinin de bir vesile bulup İzmirite gitme - sini mümkün kıldı.

Hamdun hem yemeğini yiyor, hem de tasarladığı, her türlü te - ferriyatına kadar hasapladığı bu mühim teşebbüsünü kuvveden fiile çıkarmanın yollarını bir kere daha gözden geçiriyordu.

Birçok defalar, iş icabı İstanbul - dan dışarı gittiği ve hattâ bu se - ferlerde mutadî hilâfına geciktiği halde karısından en ufak bir mu - halefete rastlamayı bu defa da ona icabeden cesareti vermekte ge - cikmedi. Güzel Süheylânın gözle - rini ve diğer bazı güzelliklerini ha - tırlamak ise cesaretini birkaç mis - line çıkartıyordu. Yemekten sonra derhal bürosuna gelerek yazı yaz - mağa koyuldu. Bu, bir mektuptu. Ne iş, ne aşk mektubu. Bu yüz - dendir ki daha mektepte iken ki -

tabet vazifelerinden muntazaman kırık not alan Hamdun, maksadı - nı anlatmaya kadar bir hayli ter - döktü. Aşk mektubu esasen yaz - madığı için o cihetten bir sıkıntısı yoktu. Mektubu zarflamadan cebine yerleştirdi. Ertesi sabah, yata - ından çıkarken, canı sıkılmış bir tavırla karısına mühim bir iş ve - silesile İzmirite gitmek icap ettiğini, bir türlü atlatamadığını yana ya - kula anlatırken bir taraftan da ay - nada yüzünü süzüyor, yalanında muvaffak olup olmadığının kontrol ediyordu. Karısı, havadisi gayet lâkaydane karşılamıştı. Bu ise hem hayra âlâmet değildi: O ne zaman patlayacak olsa evvelâ böyle âlâ - kasız gibi dururdu. Nitekim kah - valtı masasında biçare Hamduna asıl teri döktüren şu müthiş muha - vere cereyan etti:

— Demek İzmirite gidiyorsun...

— Evet...

— Çok kalacak mısın?...

— Belli olmaz...Bir iki gün...

Eğer iş uzarsa sana bir mektupla bildiririm.

Karısı, Hamdunu titreten bir gül - lüşle yerinden kalktı. Odadan çık - tı. Adamcağız, söylediğine, söy - leyeceğine, bu işe giriştiğine giriş - ceğine çoktan pişman olmuştu. Ya karısı haber alırsa?...

Maamafih Süheylânın hayalile kendine kuvvet vermeğe çalış - yordu. Bu sırada Râna döndü:

— Al! dedi, gecikeceğini bildi - ren mektubu cebinde buldum, içe - ride unutmuşum... Vaktinde pos - taya atmayı unutma sakın...

— ?!...

Oda, bütün tavanile fırl fırl dö - nerek Hamdun Gafilin başına yı - kıldı. Sersemliğinden hizmetçinin sesile ayılır gibi oldu.

— Beyefendiye bir mektup gel - di...

Dün üzene bezene yazdığı mek - tubu cebinde bulan Râna, kurt gi - bi zarfa atıldı. Hamdun göz ucuile bakarak zarfı görürce ferahladı. Bu, bir gün evvel, İzmirite subesi bulunan bir şirketin damgalı kâ - ğıdile bizzat kendisine yazıp yine kendi postaya attığı başka bir mektuptu. Kağıtları bir arkada - şından almıştı.

Kadın, elinde makine ile yazılı ve Hamdunun bahane ettiği işten bahseden tebliğ mektubunu oku - yunca şaşaladı.

— Demek doğruydun... diye hay - kırdı. O halde ne demeye o kâğıdı hazırladın...

Hamdun, süklüm püklüm izaha - çalıştı.

— Bir tasavvurumuz, İzmiritten Adapazarına geçmekti. Eğer ta - hakkuk ederse, belki yazmağa va - kit bulamam diye hazırlanmıştım...

Râna inanmış göründü.

Öğleye doğru, kocasını izzetli ik - ram hazırladı, valizini eline verdi. Müteahhit pembe hayallerle istasyo - na gitmek üzere bir taksiye bin - dikten sonra hemen odasına koştu. Telefonu açtı:

— Sen misin cicim?... Gitti, ya...

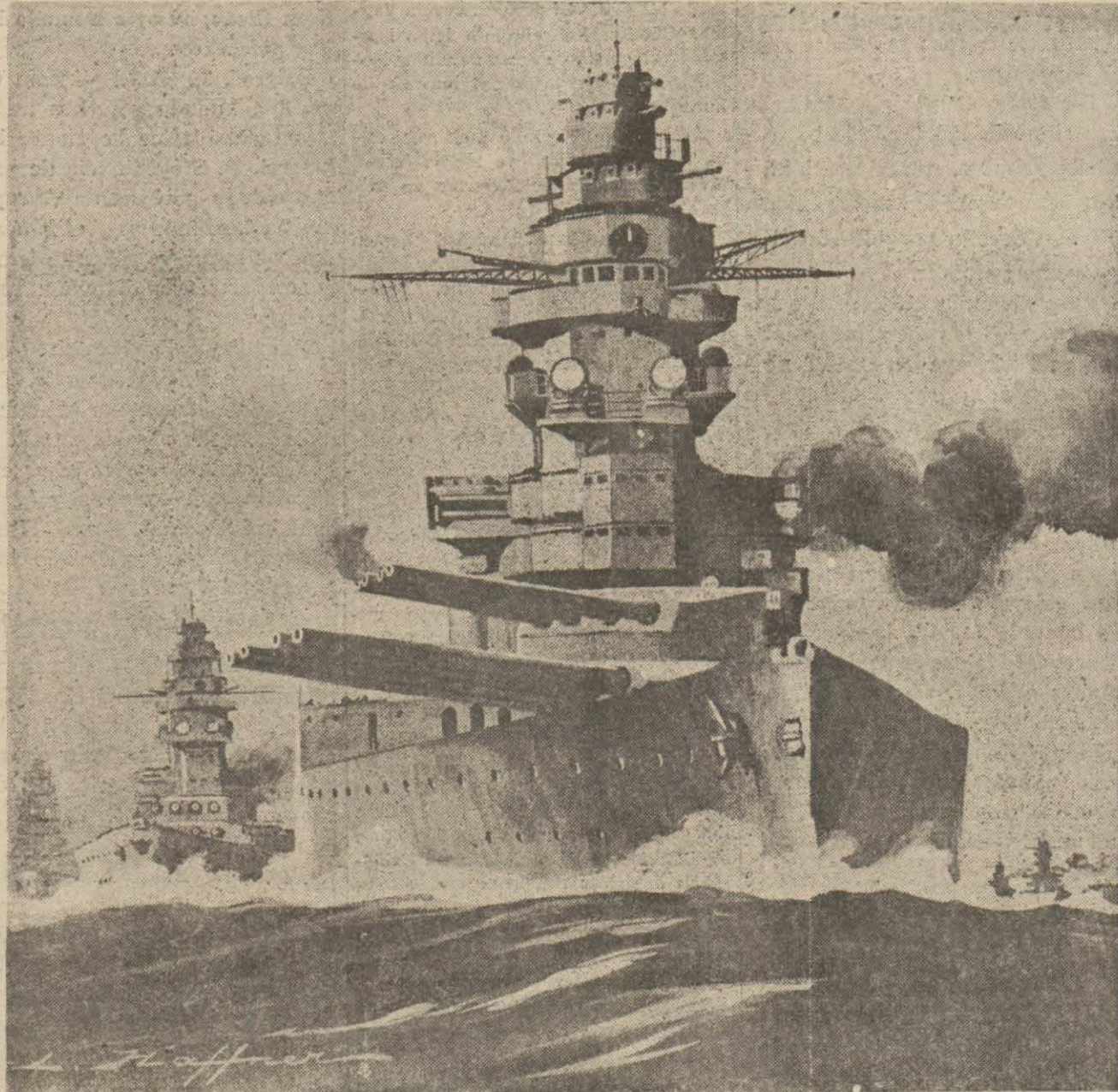
Fakat kendi gönderdiği mektup vaktinde gelmeseydi alkoymağa mecbur olacaktım... Verdiğin zarf kağıtlar çok işe yaradı. Beraber mi hazırladınız?...

Hay şeytan hay... Demek Sü - heylâlar Ankara'ya hareket etti - ler... Kocası mı yazdı? Telefonla mı bildirdi. Alâ, mükemmel... He - men gel canım... Yalnızım...

Süheylânın kocası Hamdunun arkadaşının şirketinde ve onun maiyetinde çalışan büyüğe bir - memurdu.

Fransız donanması takviye ediliyor

26.000 ve 35.000 tonluk altı kruvazör üç sene içinde Fransız filosuna iltihak edecek

Fransızların Risliyo filoları açık denizde

Fransa geniş mikyasta yeni inşaat ile harp filosunu takviye etmek üzeredir. Üç seneye kadar altı kruvazör iltihak edecektir ki, Avru panın en kuvvetli kruvazörlerini teşkil edecek olan bu kruvazörler - den ilisi 26 bin tonluk, dördü de 35 bin tonluk olacaktır. Resimde en önde gördüğünüz Risliyo ismi verilen 35 bin tonluk harp gemisidir ki, arkasından gelenler de 26 bin tonluk Dünkerk ve Strasbourg kruvazörleridir. Yalnız bu üç kruvazörün taarruz kuvveti 32 parça 38 lik, 16 parça 33 lük, 60 parça 15 lik, 32 parça 13 lükten mürekkeptir ve 24 tayyareleri vardır. Fransa bu harp gemileri ile Akdenizde İtalyaya karşı yine mühim mevkiini elde etmiş olacaktır.

Garip bir tesadüf

Bir Fransızın üzerine saldıran köpek

Geçenlerde Pariste, Mösyö Jorj D... isminde bir adam, gece yarısına doğru evine gidiyormuş. Evine yaklaştığı zaman, üzerine, bir kö - peğin saldırdığını görmüş ve kö - pekle boğaz boğaza gelmiş ve fena halde ısırdığı için, telefonla, polis karakolundan imdat istemiş.

Polisler, bir kamyonetle eve gelmişler, ısırtılan adamı alıp has - taneye götürmüşler, pansuman yaptırılmışlar. Adamcağız kendine gelince, köpek sahibinden şikâyet etmiş, tazminat almak için bir po - lisle komşusunun evine gitmiş.

Jorj, salona alınca, orada kom - şusunun yanında karısını görmüş. Apartmanda da başka kimse yok.

Adamcağız, bu defa, büsbütün çileden çıkmış. Karısına sövün sa - yarakın, üç yavrusunu evde yalnız bırakıp ta böyle bir yüzüzlüğü nasıl yaptığını sorunca, kadın teti - ğinl bozmadan:

— Evde kömür masrafı yapmı - yayım, diye komşuza misafirli - ğe geldim. Merak etme, çocukla - rım da buradadır.

Demiş ve bitişik odanın kapısını açarak içerisini göstermiş.

Jorj, bakınca, üç küçük çocu - nun orada, kendisini ısıran köpe - ğin tüylerini çekmekle eğlendikle - rini görmüş.

Bu hâdiseyi yazan Paris gazete - si, Jorj'ın bundan sonra ne yaptığını yazıyor. Fakat garip bir hâdi - se değil mi?

İzmir Fuarı

Türkiyedeki bütün Ticaret ve Sanayi Odalarının, ticaret ve sanat erbabının İzmir fuarına bu sene geniş mikyasta iştiraklerinin te - minine çalışılması için dün Dahi - liye Vekâletinden vilâyete bir ta - mim gelmiştir.

Bu tamimde yurdun bütün kö - şelerinde el emeği ile vücutte geti - rilene ev eşyası, melbusat ve tezyi - nata ait kıymetli ve yerli san'atla - ra geniş bir yer ayrılacağı da bildi - rilmektedir.

Sualler ? Cevaplar

Bu sütun, İkdam okuyucularının bize soracakları suallere ve bizim vereceğimiz cevaplara, gündelik hâdiseler arasında okuyucu - larımızın merak etmeleri muhtemel olanların izahına hasredilmiş - tir. Halledemediğiniz her müşkülü (İkdam, sualler ve cevaplar mu - harririne) adresle bizden sorabilirsiniz. Ayrıca biz de günlük ha - diseleri takip ederek okuyucularımızı aydınlatmaya çalışacağız.

Bu sene yine İzmirde sergi ya - pılacak mı? Ve bizde ilk sergi hangi senede yapılmıştır?

İzmir 1939 senesi beynelmilel sergisinin hararetle hazırlıyor. Bu seneki serginin hepsinden daha parlak olacağı temin ediliyor. Biz - de ilk sergi 1863 senesinde Sultan - ahmette «Sergii Osmani» isminde açılmıştır. O sergiye de Avrupa devletlerinden iştirak edenler ol - muştur.

Nevyork sergisine iştirakimiz takarrir etmiş. Acaba ilk defa ecnebi sergisine ne zaman iş - tirak ettik

İlk defa 1851 senesinde Londra sergisine iştirak ettik. 1893 senesi - de de Şikagodaki beynelmilel ser - giye iştirak etmiştik. Bu sergiler - deki pavonyumuzda yerli kumaş - larımız, silâhlarımız teşhir edilmiş - tir. Komiserimiz Berlin sefiri ke - biri Fuat Paşa idi.

Milletler Cemiyeti hangi se - nede tesis edilmiştir? Bu ce - miyetin binası ne vakit ya - pılmıştır?

Milletler Cemiyeti, Cihan Har - binden sonra tesis edilmişti. Fakat cemiyetin binası 1929 senesinde ilk taşı atılarak vücutte getiril - miştir. Binada kurşun bir kasa vardır ki, bu kasanın içinde asır - lara devredilecek vesikalar, malû - mat hıfzedilmektedir. Aynı kasada beynelmilel pakt, muhtelif millet - lerin şimdi kullandıkları paralar - dan birer nümune ve otuz iki dil - de Milletler Cemiyetinin mahiyeti -

ni izah eden vesika, nihayet Mil - letler Cemiyeti sarayının kimin ta - rafından, nasıl yapıldığını bildiren izahat verdir.

Çay ne zaman Avrupaya gel - miş ve nereden gelmiştir? En iyi çay nerede yetişir?

Çay üç yüz sene evvel, tam üç yüz sene evvel Asyadan Avrupaya gelmiş ki, İngilterede bu yıldönü - mü daha birkaç gün evvel kutlu - landı. Çayın Hindistandan geldiği söylenir. Fakat hakikatte çayı Av - rupaya sokan Çinliler olmuştur. En iyi çay ise Hindi Çinde yeti - mektedir.

Olimpiyat spor oyunları bir daha ne zaman yapılacak?

1940 senesinde Japonyada yapı - lacak olan Olimpiyat oyunlarını Japonya harp badiresi yüzünden yapamayacağını bildirdi. Onun ye - rine yine 1940 senesinde yine Av - rupada yapılacaktır.

Vefat

Fatih Çarşambada Mehmet ağa camii imamı hafız Ömer Efendinin oğlu hafız Osman Karagülle daha pek genç yaşında iken müptelâ ol - duğu menenjit hastalığından kur - tulamıyarak iki gün içinde fani hayata gözlerini yummuştur. Cena - ze namazı 25/1/1939 Çarşamba gü - nü Çarşambada Mehmet ağa camii - nde öğle namazını müteakip kılı - narak Edirnekapıdaki aile kabris - tinaına defnedilecektir. Kendisini sevenlerin cenaze töreninde bulun - maları.

SİNEMA

Çok Meraklı Rakamlar

Dünyada bir haftada 220 milyon insan sinemalara hücum ediyor

Bütün dünyada her hafta 220 milyon insan sinemaya gider. Bu - nun 86 milyonu Amerikada, 19 mil - yonu Büyük Britanya'da, 4 milyo - nu Fransa'dadır.

★

Amerikada 17.550 sinema ve 11 milyon yer vardır.

İngiltere'de 5.200 sinema ve 3.500.000 yer vardır.

Fransa'da ise 4.000 sinema, 2 milyon 500.000 yer vardır.

Şimdiye kadar çevrilen filmler içinde en çok rağbet gören ve ha - sılat getiren filmler hangileridir?

Geçenlerde bizim sinemalarımız - da da gösterilen Walt Disney'in «Blanche-Neige ve yedi cüce» si sinema vücutte geleliidenberi göste - rilen bütün öbür filmlerin hasıla - tını derhal kırmıştır.

Bu filmin masrafı 1.670.000 doları bulmuştu, getirdiği hasılat ise 230 milyon franktır.

Al Jolson'un deli şarkıcı filmin - denberi, yani 12 seneye oluyor ki hiç bir film sinema dünyasında bu ka - dar büyük bir alâka uyandırmamış ve böyle muazzam bir kâr bırak - mamıştır.

Sinemada ticari bakımdan büyük bir kâr getirmiş olan filmlere ba - karsak en başta şu üç filmin geldi - ğini görürüz: «Blanche Neige», «Deli şarkıcı», «Apocalypse'in dört süvarisi».

Şimdi burada sessiz sinema za - manındanberi büyük süksse kazan - mış ve çok para getirmiş olan film - lere bir göz atalım:

Blanche - Neige'den sonra «Al Jolson» un 1928 de yaptığı 5 mil - yon 250.000 dolar kâr bırakan «Deli Şarkıcı» filmi. Apocalypse'in dört süvarisi» filmi. Bu film Rudolph Valentino tarafından 1921 de tem - sil edilmişti. Bıraktığı kâr 4.500.000 dolardır.

«Ben-Hur» 1926, 4.000.000 do - lar.

Büyük cennet (1925) 3.500.000 do - cısı 1927 de çevrildi. 3.500.000 dolar kâr. Broadway Melody 1923, 3.500.000 dolar kâr. San Francisco 1926 da 2.700.000 dolar kâr. Edie Cantor'un «Whoopee» filmi 1930

da da gösterildi, 2.655.000 dolar kâr. «Yaşasın spor» 1925 te çevrildi. Rold Lloyd tarafından 2.600.000 lar kâr. «Altına hücum» 1925 te çevrildi, 2.500.000 dolar. Grand Otel 1932 de çevrildi, 2.250.000 lar.

Mae West'in «Ben bir melek değilim» filmi 1933 te çevrildi, 2 milyon 250.000 dolar kâr.

Küçük sinema haberleri

Vâzu sahne Victor Schertzinger Londra'da Gilber ve Sullivanın operetinden bir film vücutte getirmiş - tir. Filmin ismi «Mikado» dır ve tamamen renkli yapılmıştır. Bu filmin birçok sahneleri renkli resimlerden minyatürlerden istifade edilerek yapılmıştır. Filmin de insanların ve dekorların renk - leri büyük bir ahenk göstermek - tedir.

★

Discina şirketinin direktörleri den Mösyö Pierre Benoit Pouby - in «Garpli Kadın» romanını sah - neye koyma hakkını satın almış - tir.

Artist karikatürleri

Yıldızların karikatürleri
JOAN FONTEN

En çok para kazanan filmlerden Pamuk Prenses

BU AKŞAM
MELEK
Sinemasında

AMERİKAN SİNEMACILIĞINI
ŞAHESERİ

2 Sene çalışarak,
2 milyon dolar sarfedilerek
yaratılan
BİR SİNEMA MUCİZESİ

ŞIKAGO YANIYOR

Localar tamamen satılmıştır. Numaralı koltuklar sabahdan alınabilir.

SPOR

Avrupa futbol maçlarında muazzam bir sürpriz

Almanya kupası maçlarında eski Avusturya takımı Silezya muhtelitine 4-1 yenildi

Berlin 24. — Pazar günü Almanyadaki futbol faaliyetini Almanya kupası için bölgeler muhtelitleri arasındaki maçların dâmi final karşılaşmaları teşkil etmiş ve muazzam bir sürpriz yaratmıştır.

Bu karşılaşmalarda en büyük foveri telâkki edilen Ostmark «Eski Avusturya» bölgesinin muhtelitli Hindenburg kasaabsında 50 bin seyirci önünde karşılaştığı Silezya muhtelitine 4-1 mağlup olmuştur.

Avusturya muhtelitinde Platzer Schmaus, Mock, Hanemann, Strohs yer almıştı.

Diğer bölgeler arasındaki maçların neticeleri şunlardır:

Bavyera — Aşağı Ren 3 — 1, Merkez — Vürtemberg 3 — 8, Saksonya — Şarki Prusya 3 — 0.

Lik maçlarının ehemmiyetli sayılan karşılaşmalarındaki neticeler şunlardır:

Şalko 04 — Bochum 0 — 0, Hamburg Sv. — Rasesp. Harburg 5 — 0, Hanovra 96 — V. F. B. Peine 5 — 1, Sulz 07 — T. V. S. Meindorf 3 — 0, V. F. R. Mannheim — Fc. Frayburg 2 — 1, Karlsruhe — Sv. Valldorf — 3 — 1, N. Nürnberg — Fc. Nürnberg 1 — 0, Vienna — Vacker 3 — 6, Wiener

İtalyada

Roma, 24 — Bu haftaki lik maçlarının neticeleri şunlardır:

Juventus — Fc. Trieste 0 — 0, Fiorentina — Fc. Lucca 1 — 1, Fc. Diano — Fc. Modena 2 — 0, Novara — As. Roma 5 — 0, Fc. Bologna — Ambrosiana 1 — 1, Fc. Livorno — Genoa 93 2 — 2, Fc. Bari — Fc. Terino 0 — 0, Lazio — Fc. Napoli 0 — 0.

Belçikada

Brüksel, 24 — Lik maçlarının bu haftaki neticeleri:

Unyon St. Gilloise — Sc. Anderlecht 2 — 4, Daring — Witte Star 0 — 0, Fc. Anvers — Olimpik Şarleruva 3 — 1, Fc. Meşeln — Ber-

İstanbulspor hükmen mağlubiyet kararını ikinci defa protesto etti!

Pazar günü Fenerbahçe stadında oynanan İstanbulspor - Süleymaniye maçını 1-2 kazanan İstanbulsporluların takımlarına memur ve aynı zamanda yüksek mektebe müdâvim bulunan üç oyuncusunu ithal ettiklerinden hükmen mağlubiyetlerine Pazartesi günü toplanan lik heyeti tarafından karar verildiğini dün yazmıştık.

İstanbulspor idare heyeti evvelki verdiği ve suretini neşrettiğimiz kanunî müeyyidelerle dayanan birinci protestodan sonra dün de aşağıda suretini bulacağınız ikinci bir protestoyu genel direktörlüğe göndermiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan Ankaradan öğrendiğimize göre yine Pazar günü oynanan lik maçlarında coğrafya fakültesine müdâvim olup aynı zamanda memur bulunan bir futbolcunun müsabakaya iştirak ettirilmesinde hakem tarafından teredüt olunmuş ve keyfiyet genel direktörlükten istizan edilmiştir.

Genel direktörlüğün verdiği kararlar bu oyuncu o günkü müsabakaya esas mesleki memurluk bulunması hasebile ithal edilmiştir.

Bu hâdiseyi göz önünde tutacak olursak İstanbulspor hakkında verilen hükmen mağlubiyet kararının genel direktörlükten bozulacağına muhakkak nazariye bakiyedir.

İstanbulsporun ikinci protestosunun hülâsası şudur:

1 — Oynatılan oyuncular yüksek mektep talebesi olmayıp yüksek mektebe müdâvim maaşlı memurlardır.

2 — Direktörlüğün emri yalnız lise veya yüksek mektep talebelerine şamildir. Emirde hem talebe ve

got 2 — 3, Fc. Gent — Fc. Boom 6 — 1, Fc. Brügge — Standard 3 — 6, Lirge — Cs. Brügge 1 — 2.

Boks maçları

Londra, 24 — İngiltere şampiyonu Len Harvey ve eski şampiyon Lary Gains ile birlikte Britanya ağır sıklet boks şampiyonluğuna nemzet olan Kanadalı Al Delaney ile yaptığı 10 ravundluk bir baçta sayı hesabı galip gelmiştir.

Lehisten - İsveç

Stokholm, 24 — Lehistan boks millî takımı İsveç millî takımına 6-2 galip gelmiştir. Neticeler şunlardır:

Rotholz (Leh) Stigi (İs) e sayı hesabı.

İsveçli Stroen, Koziolaki sayı hesabı.

Tüy siklette: Czortek (Leh) Kurt Kreuger sayı hesabı.

Hafif siklette: Vozniakiev (Leh) Johnsson sayı hesabı.

Kolczyski (Leh) Hammeri ikinci ravundda nakavt ile.

Orta siklette: Pisorski (Leh) Aagreni sayı hesabı.

Yarı ağırdada: Szymura (Leh) Anderson sayı hesabı.

Ağır siklette: Tandbreg (İsveç) Pılât'ı ikinci ravundda nakavt ile mağlup etmiştir.

Tenis maçları

Berlin, 24 — Almanya kapalı kort tenis maçlarının enternasyonal karşılaşmaları büyük bir sürprizle başlanmıştır.

Norveçli Sigurd Rinde, Davis kupası Almanya tenisçilerinden Metaksayı 7/5, 4/6, 6/3 mağlup etmiştir. Macar petoe, Meierkullen - komp'e 6/8, 7/5, 6/1 galip gelmiştir.

Amerikada

Nevyork, 24 — Orlando (Florida) da Wayne Sabin ile karşılaşan Gine Mako beklenilmeyen bir netice almıştır. Mako, 6/6, 4/6, 6/3, 2/6, 6/4 mağlup olmuştur.

hem de memur bulunanlar hakkında bir sarahat mevcut olmadığı gibi yüksek mekteplere devam etmekte olan rütbeli subayların da esas mesleklerin subaylık bulundığı ve talebelik asıl mesleklerini hiçbir veçhile değiştirmemektedir.

3 — İstanbul lisesi mezun ve mensuplarını sinesinde toplayan bir klüp olması dolayısıyla en çok zarar gören bir teşekküldür. Ankarada bulunan Harbiye mektebi baştanbaşa talebe olmasına rağmen maçlara heyeti umumiyesile iştirak ettirilmektedir.

4 — Büyük Millet Meclisinin 926 senesinde verdiği 104 numaralı tefsis kararına göre hem memur ve hem de talebe olanların asıl mesleklerinin memur olduğu aşikardır.

5 — Klüpte yüksek tahsilini bitirmiş olan memurlar vardır ki ayrıca başka bir fakültede kayıtlı bulunmaktadır. Bunlar hakkındaki kararda maksada muvafık olmaz.

6 — Yukarıdaki hususlar gözönünde tutularak bizi mağlup eden heyetin kararı doğru değildir. Adalet kararını bekliyoruz.

Vali mektepleri geziyor

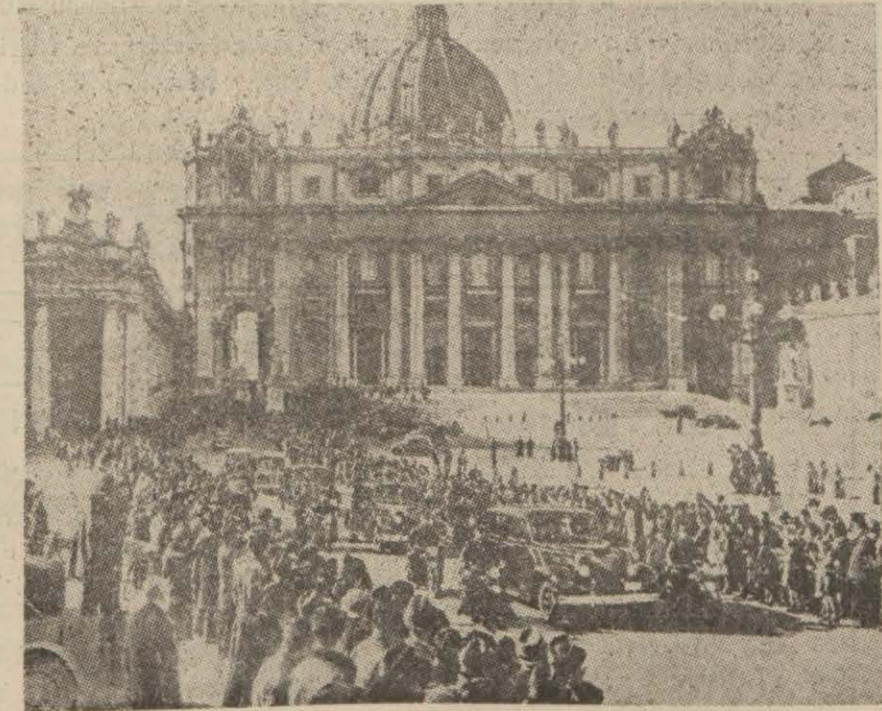
Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdar mekteplerde tetkiklerine dün de devam etmiştir. Vali dün Çağaloğlu birinci il mektebi teftiş etmiştir. Teftiş edilmiş olan mekteplerde Nişantaşında (15), (52) ilk okullarla Aksaraydaki 45 inci mektebin yanında bulunan arsaların derhal istimlak olunarak şehrin üç yerinde birer çocuk bahçesi yapılması için emir vermiştir.

HADİSELER

Maç seyretmek kadar maçı seyredenleri seyretmek de zevkli bir şeydir. Kimisi güler, kimisi haykırır, kimisi kıyametleri koparır, kimisi de ağlar.

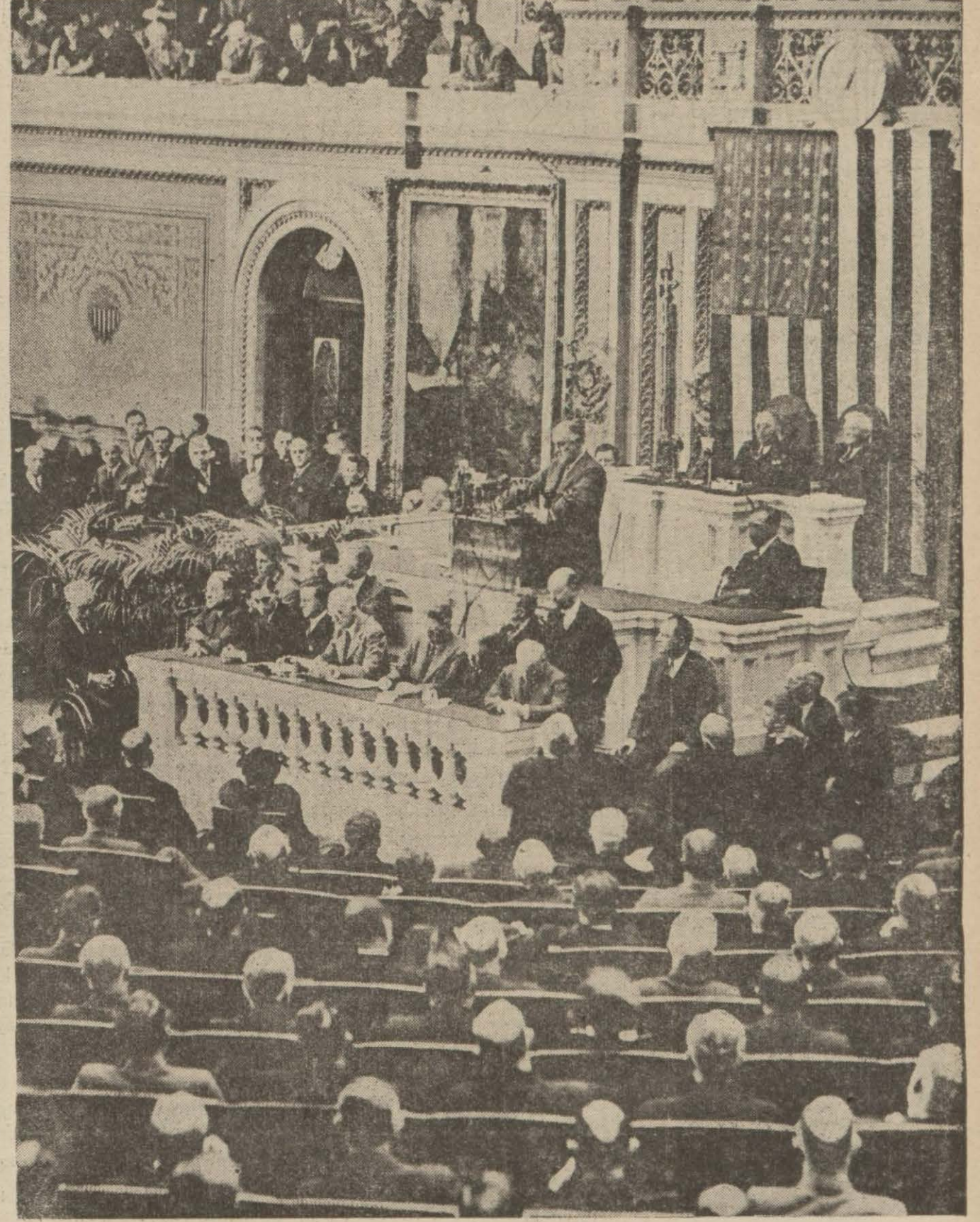
Bir usta fotoğrafçı bir genç kızın heyecanlı bir maç seyrederken aldığı muhtelif inkıbalı yukarıki resimlerde olduğu gibi tesbit etmiştir.

Vatikan, yani Papahın makarrı İtalya ve Almanya için eski kıymetini kaybetmiş olmakla beraber bütün hristiyanlık âlemi için hâlâ en mukaddes yerdir. Son defa İngiliz Başvekil Romaya gidince Vatikanı büyük merasimle ve Papayı kemali hürmetle ziyaret etti. Resimde Çemberlayın bu ziyareti sırasında Vatikan önünde toplanan halkın kalabalığı görülmektedir.

İstanbulun güzel manzaralarından: Sultanahmet parkı

Son defa mühim bir nutuk söyleyen Amerika Cümhurreisi ROOZVELT kamarada

Çin, Japonya tarafından hücum uğramadan evvel bütün hat vasıtalarından hemen hemen mahrum gibi idi. Çinde şimdi her şey gibi fedakâr ve usta tayyareciler de yetişiyor.

Bir İspanyol ressamın Paris'te teşhir edilen tablosu: İspanya

İngilterede İrlandalılar tarafından çıkarılan ığtış: Mançesterde bir panik

MİZAH

— Saçımı tıpkı masyünün saçını gibi tıraş ediniz.

— Eh, hayvanın parasını ödediniz, mal sizindir; hemen alıp götürün, tarlamda başkasının leşini görmek istemem.

— Seç bakalım.. Benekli kürk-lüyü mü istersin, çizgili mi?.

— Cevap versene aptal, sana sandığın altında ne var bir bak, dedim, aklın nerede?.

"D." Grubu yedinci sergisini Cumartesi günü açıyor

Memleketin san'at havasına yepyeni bir çeşni getiren «D» grubu 28/1/1939 Cumartesi günü Güzel San'atlar Akademisinde güzide bir davetli zümresi huzurunda yedinci sergisini açacaktır.

Her biri memleketin mühim vazifeleri üzerlerine almış olan «D» grubu azaları bir sergide şimdiye kadar teşhir edilmemiş resimleriyle görünmektedirler.

Sergide «D» grubuna mensup on iki san'atkarın eserleri bulunacaktır. Sergide grup tam kadrosile Abidin Dino, Arif kaptan, Bedri Rahmi, Cemal Tullu, Elif Naci, Eren Eyüpoğlu, Eşref Fehim, Halil Dikmen, Nurullah Berk, Salih Ural, Zeki Faik İzer, Zühtü Mürit-oglu'nun eserleri vardır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Birkaç gündenberi Ankarada bulunmakta olan İstanbul Defterdarı Şevket Adalan dün şehrimize dönmüştür.

★ Sivas vilâyeti idare heyeti azalığına tayin edilmiş olan Belediye Reis muavini Rauf Demirtaş dün Ankara yolile yeni vazifesine başına hareket etmiş ve arkadaşları tarafından uğurlanmıştır.

★ Türk Hava Kurumu her sene olduğu gibi bu sene de yıllık balosuna vermek için hazırlanmaktadır. Bu sene balo 4 mart 1939 Cumartesi günü Perapalas salonunda verilecektir.

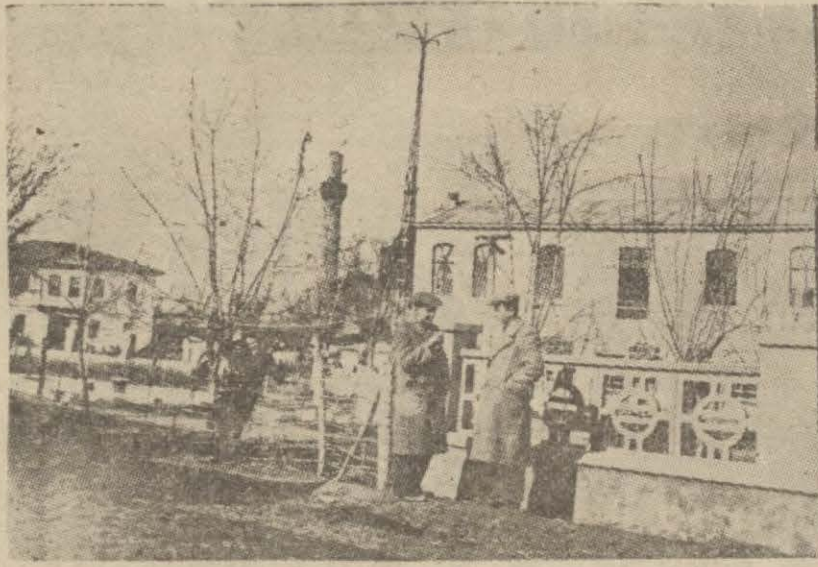
★ Maarif Vekâleti meslek mektepleri umum müdürü Rüştü Şehrimizdeki tetkiklerini bitirmiş ve dün Ankaraya hareket etmiştir.

Konferanslar

Türk Mikrobiyoloji cemiyetinden: Cemiyetimiz, 26/139 Perşembe günü saat 18.30 da Etüba odası konferans salonunda aylık toplantısını yapacaktır. Görüşülecekler: Difteri basili boyanması ve Yumurta amöriyonunda Virus üretmesidir. Meslekdaşların teşri-fi rica olunur.

ANADOLU

YURT KÖŞESİ

TRAKYADA

Arıcılık

60 bin eski kara kovan yeni ve fennî kovanlarla tebdil ediliyor

Edirne, (İKDAM) — Trakya arıcılığın en güzel yeridir. Meriç, Tunca, Arda, Ergene nehirleriyle sulanan ve tabiatın bin bir çeşnisi sineğinde yetiştiren güzel Trakya kara kovan gibi en eski, verimsiz ve hayvanların hastalanmalarına sebep olan bir vasita hiç te yakışmıyordu.

Bugün Trakya'da arıcılık etrafındaki faaliyet gittikçe artmaktadır. Bütün Trakya'da beş bine yakın yeni kovan, 60 bin de eski sistem kara kovan vardır. Kara kovanların yerlerini yavaş yavaş yeni tip kovanlar almaktadır. Arılara yeni usulde ve fennî bir tarzda yiyecek çiçekli mahsuller hazırlanmaktadır.

Eğitmenler kursunda yetişen ve bugün bütün Trakya'ya yayılmış olan 350 eğitmen ile yine kurs görmüş olan tarımbaşlarının yeni arıcılık hareketi üzerindeki rolleri pek büyük ve mühimdir.

Hayrebolu Tekirdağına bağlı bir kaza merkezidir. Alpullu tren hatına 18 kilometrelik bir şose ile bağlıdır. Arazi mümbit ve mahsuldardır. Halkın büyük bir kısmı çiftçidir.

Buraya yeni gelen göçmenlerden bir kısmının iskânı yapılmış ve kendilerine ev ve arazi verilmiştir.

Belediye, eşirde bir park ve bir çocuk bahçesi yaptırmaktadır. Yukarıda bu parkın yapıldığı yeri görürsünüz.

KÜÇÜK HABERLER

★ Çok harap olduğundan dolayı yıkılmış olan İnegöl hükümet konağı yerine yeni bir bina yapılması kararlaştırılmıştır. Bina 36 bin liraya çıkacaktır.

★ Menemen ve Turgutlu kazaları ekinlerinde görülen ekin kurtarıle Burnova mücadele istasyonu tarafından plânli bir mücadeleye başlanmıştır.

★ İzmir vilâyeti muhtelif imar işlerinde kullanmak için Emlâk Bankasından 200 bin liralık bir istikraz yapmaktadır.

★ İzmirin Cihanbeyli kazasının Böğürdelik köyünde zengin alçı ve lüle madeni bulunmuş ve tahlil edilmek üzere alâkadarlara numuneler gönderilmiştir.

İzmitli diyor ki

Yeni Belediye Meclisinden dilekler

İzmitte yeni bir belediye meclisi teşekkül etti. Uzun ve hararetili çalışmalarından sonra iş başına gelen yeni meclisin şehir işlerinde ne dereceye kadar muvaffak olacağı henüz malûm değildir. Bununla beraber meclisin ilk hamlede bazı güzel hareketlerini görüldük.

Belediyenin bazı eşhas üzerinde tenvirat ve tanzifat parası olarak 40 bin lira kadar bir alacağı vardı ve bu para bir türlü verilmiyordu. Yeni meclis iş başına gelince evvelâ bu meseleye el koydu ve belediyenin alacaklarını toplamağa başladı.

İzmit halkı yeni belediye meclisinden şunları istiyor:

1 — Yol; çamursuz, tozsuz yol.

2 — Seyyar satıcılar üzerindeki sıkı bir murakabe kurmak ve esnafı kontrol altına almak. Hileli satışları önlemek ve gıda maddelerinde ihtikârı nihayet vermek.

3 — Ateş pahası olan ev kiralarını ucuzlatmak için tedbir almak.

Şimdilik belediyeden istediklerimiz bunlardır.

HEMŞEHİRİ

EGEDE

Izmir hileli süt ve yağ derdini halletti

Bir heyetin otomobille hergün yaptığı teftişler esnafın gözünü yıldırıldı ve hilenin önüne geçti.

İzmir, (İKDAM) — İzmir on gündenberi tam bir bahar havası içinde yaşıyor. Sinemalar, vapurlar tıklım tıklım gezmiye çıkanlarla dolup boşalıyor. Pazar günü hava paltı taşınamıyacak kadar güneşli ve deniz çok sakın idi. Kordonboyu, Karşıyakamın rıhtımları insan kalabalığından âdeta bir bayram hissinin veriyordu.

Kordonda belediyenin modern otobüsleri hep dolu geçiyordu. Deniz Bank'ın Efes ve Sur vapurları radyo sesleri içinde gezmiye çıkanları taşıyordu.

İkdâm'ın yeni mevcudiyetini İzmir çok güzel karşıladı. Ne gariptir ki yirmi beş sene evvel yine aynı gazeteye İzmirden yazı yazarken bugünkü gibi halkın o gazeteye olan temayülünü hatırlıyorum. İkdâm'ın türkçeye olan hizmetini eski nesil hiç unutmamış. Şimdi yerleri de aynı râğbeti gösteriyorlar.

İzmir Belediyesi meşhur faaliyetine devam etmektedir. Belediyenin şehir namına yaptığı işleri umumî bir şekilde yazmayı diğer bir mektubuma terkederem bir iki meselesinden bahsedeyim; belediye, İzmirde süt, yağ ve yoğurt hikâyesini kökünden, hem de parasız olarak halletmiştir:

Her gün bir doktor, bir kimyager ve bir lâboratuvar memurundan mürekkep bir heyet âletleriyle birlikte otomobile binerek şehir muhtelif yerlerinde bulunan sütçü ve yoğurtcuları ve yağ yapılan yerlere ansızın gidiyor. Bu heyet, belediye meclisinin salâhiyetini haiz olarak gittiği için mağşus süt, yağ ve yoğurt bulduğu takdirde hemen döktürüyor, imha ediyor ve sahibini de derhal tecziye ediyor.

Meselâ bir hafta kapatıyor, yirmi beş lira ceza alıyor. Bu hareket, emsalinin hile yapmasına mahal bırakmadığı için İzmirde rahatça halis süt, halis yoğurt ve tağış olunmamış yağ bulunabiliyor. Bu teftiş heyeti mütemadiyen faaliyet bulduğunda cihetle muhtekirlere göz açtırmıyor. Teftişin temadisi esnafı o hale getirmiştir ki, nihayet dosdoğru hareket etmiye mecbur bırakmıştır. Şimdi sabahleyin mahalle aralarında satılan sütleri bile korkusuzca alabilirsiniz İstanbul bir nümune olabilecek bu hareket sayesinde herkes rahatça temiz süt içiyor, temiz yoğurt ve temiz yağ yiyor.

Belediye intizam için çok gayret sarf ediyor. Otobüslerin az gelmekte olduğunu görünce kendisine büyük varidat temin etmekte olan bu vasıtaları çoğaltmaya karar vermiştir. Eskiden hususi eşhasa ait otobüsler, kamyonlardan bozulup yapılmış şeyler olduğu için gelip gidenleri o kadar memnun bırakmıyordu. Herkes mecburen bu otobüslere biniyordu. Belediyenin modern otobüsleri çok râğbet görmüştür. Bu otobüsler de hakikaten çok rahat şeyler. İçerisinde seyahat etmek hemen hemen bir zevk teşkil ediyor.

U. O.

Kendir fabrikaları için Sümerbank Bartına üç mühendis gönderdi

Bartın (İkdâm) — Mıntakamızda yapılacak kendir fabrikalarının yerlerini tesbit etmek üzere Sümerbankın üç mühendisi şehrimize gelmişlerdir.

Nafia Müdürü ile Ticaret Odası Reisi tarafından karşılanan mühendislerimiz yarın Gölvören ve Taşköprüye gidecekler ve fabrikaların kurulacağı sahaları tesbit ederek inşaat projeleri üstünde etütlerine başlayacaklardır.

BORSA VE PİYASA HABERLERİ

GÜNLÜK PİYASA

Yaş meyvelerimiz

Piyasadaki vaziyeti izah etmek, iki madde üzerinde durulmak lazımdır. Biri yaş meyve, diğeri de av derileridir.

Yaş meyvelerimizden en ziyade portakallarımız Alman piyasasından büyük râğbet görmektedir. Berlindeki Türk Ticaret Odası tarafından neşredilen bültenlere göre, Dörtüyl portakalları Berlin piyasasında çok râğbet görmüştür. Bunun sebebi de, ihracat limanlarımızdan portakal ihracatına karşı sıkı bir kontrol yapılmasıdır, üzeri lekeli, çürümeye mütemayil bir tek portakalın ihracat edilmesine imkân yoktur.

Yaş meyvelerimizden elmalarmız zannedildiği kadar ihracat edilemiyor. Rizeye yakın Pazar limanında, büyük masraflarla, elma kurutmak için bir tesisat yapılmıştı. Bu fabrikanın bu sene ne kadar kuru elma ihracat edeceği belli değildir. Esasen, birkaç sene evvel de, Trabzon'da bir tüccar, aynı tarzda elma kurutmak için bir fabrika açmıştı. Fakat Amerikanın kuru elmalarına rekabet etmek için köylerden pek ucuz şartlarla elma toplamak lazımdı. Halbuki memleketimizde elma pahalı olduğu için, bunu yapmak kabil olanamıştır.

Av derileri Türkiye - Amerika ticaret anlaşması henüz alâkadar makamlara tebliğ edilmemiştir. Halbuki av derisi üzerine iş yapan tacirler de, en ziyade Amerika piyasasına karşı büyük ümitlerle bağlanmışlardır. Maamafih av derisine karşı Londra piyasasından talepler vardır.

Sanayi Hareketleri

Ayakkabı sanayii

Senelerdenberi ayakkabıcı esnafı ile, lâstik ayakkabı yapan fabrikalar arasında rekabet vardır. Bu rekabet en ziyade, ayakkabıcı esnafını zarara sürükleyordu. Çünkü üzeri keten, altı kauçuk olan ayakkabılar, diğer deri ayakkabılara mukemmel bir surette rekabet ediyordu. Rekabeti tevlit eden sebeplerden biri de, lâstik ayakkabıların fabrika tarafından yapılmasıydı.

Dava, ilk defa olarak memleketimizde görülen bir dava değildir. 19 uncu asrın ortalarında görüldüğü gibi, bu dava el sanayii ile, fabrika san'atinin birbirile olan mücadelesiydi. Her yerde olduğu gibi bu mücadelede el sanayii kaybetmiştir. Pek tabii olarak ucuz mal çıkaran fabrikalar el sanayii ne karşı tahakküm etmiştir. Bu, her yerde böyle olmuştur. Almanya'da dokuma endüstrisi kurulduğu zaman, Slezya'daki kütle dokumacıları şikâyet etmişlerdi. Fakat bütün bu şikâyetlere rağmen, elle keten dokuyan tezgâhlar ortadan kalkmıştır.

Bizde de, senelerdenberi elle iş yapan ayakkabıcılar fabrika ile rekabete çalışmışlardır. Fakat ayakkabıcılar kooperatifi bu mücadelede lüzumsuz olduğuna kana olarak bir fabrika açmağa karar vermiştir.

Dünkü piyasa

Dün Anadolunun muhtelif yerlerinden İstanbul piyasasına 8,5 ton tiftik, 75 ton mısır, 75 ton arpa, 90 ton buğday, olmak üzere 248,5 ton mal gelmiştir.

Bu malların hepsi satılmıştır.

PARA BORSASI

ANKARA

24 - I - 939

	KAPANIŞ
1 STERLİN	5.9175
100 DOLAR	126.56
100 FRANK	3.3425
100 LİRE	6.6575
100 İSVİÇRE	28.5625
100 FLOKİN	68.43
100 RAYİŞMARK	50.5775
100 BELGA	21.395
100 DRAHMİ	1.08
100 LEVA	1.5575
100 ÇEKOSLOVAK	4.34
100 PEZETA	5.9175
100 ZLOTİ	23.9275
100 PENGÖ	25.0525
100 LEY	0.9025
100 DİNAR	2.8325
100 YEN	34.5475
100 İSVEÇ	30.4625
100 RUBLE	23.88

ESHAM ve TAHVİLÂT

Türk borcu I Peşin	19.35
Ergani	19.75
Sivas - Erzurum	19.275
1938 % 5 ikramiyeli	19.60

SEBZE FİYATLARI

	Kuruş	S.
Bakla	45	—
Bezelye	30	—
Lâhana	1	50
Prasa	2	—
İspanak	2	—
Şalgam	2	—
Havuç	2	—
Kereviz kök	5	—
Kereviz yaprak	2	—
Enginar	13	—
Karnabahar	10	—
Yeşil salata	2	—
Pancar	5	—
Maydanoz	5	—

Piyasa Haberleri

El dokuma tezgâhları kongresi

Önümüzdeki ayın ortalarına doğru Ankarada toplanacak olan el dokuma tezgâhları kongresi hazırlıkları ikmal edilmiştir.

Kongreye, bütün yurttan el dokuma işle alâkadar heyetler iştirak edeceklerdir. Şehrimizden de bir heyet kongreye gidecektir.

Kongre, malûm olduğu üzere yurdun muhtelif yerlerinde ve muhtelif şeraitde dokunan dokumacılar standardize edeceğinde, bu mevzu üzerinde kongre riyasetine verilerek üzere muhtelif vilâyet Ticaret Odalarından ve bu arada İstanbul Ticaret Odası tarafından birer nizamname projesi hazırlanmıştır. Bu projeler tetkik edildikten sonra esas nizamname hazırlanacaktır.

Nevyork sergisine gidecek numuneler

Nevyork sergisine gönderilecek numunelerin listeleri hazırlanmıştır. Serginin İstanbul komitesi bu numunelerin tasnifine başlamıştır. Numunelerin yolda herhangi bir zarara uğramaması için ambalajlarına son derece dikkat edilmektedir.

Nevyork sergisine söylendiğine göre; 500 kalem muhtelif eşya gönderilecektir.

Çiçekçilerin bir dileği

Vekiller heyetince verilen karar üzerine gümrük resmi yüz misline çıkarılan ve ithalât süzütile hariçten getirilen taze çiçekler için yeni gümrük resmi tatbik edilmeğe başlanmıştır.

Bazı çiçek mağazaları sahipleri alâkadar makamlara müracaat ederek kanunun tatbikinden evvel

EV EKONOMİSİ

Evlerde palamut balığı yenmiyor

Geçen günkü yazılarımızdan birinde, balık meselesinden bahsederken, torik ve palamut balıklarının evlerde yenilmediğini yazmıştık. Acaba bu balıklar nasıl istihlâk etmeli? Evlerde bu balıkları pişirmek için bir usul var mıdır?

Bütün bu suallere karşı cevabı veriyoruz:

Palamut ve torik balığı endüstri balığıdır. Bu tabiri yerinde kullanıyoruz. Çünkü palamut ve torik, fabrikasyon muamelesi geçirmeden kolay kolay istihlâk edilemez. Palamut ve torik, bir konserve fabrikasında muamele görmelidir. Nitkim torik balığından lâkerda yapmak ta bir nevi konserve muamelesidir. Halbuki torik balığı lâkerda haline gelmeden evvel ne kadar ağırdır. Dikkat edilirse, torik ve palamut balıkları biraz da deniz kokar. Derisi yağlıdır, eti de ağırdır.

Her gün, Sirkecede bir araya dizilen Yunan ve İtalyan bandıralı balıkçı gemileri görüyoruz. Bunlar limanımızdan taze palamut ve torik olarak memleketlerine götürüyorlar. Bu balıklardan İtalya ve Yunanistanda konserve yapılmaktadır. Hatta İtalyan konserve fabrikaları, sularımızda tutulan balıklardan yaptığı konserveleri Amerika'ya satmaktadır. Halbuki bazı günler, palamutu denize döküyoruz.

VEKİLHARÇ

sipariş edilerek getirilmiş bulunan çiçeklerin bir defaya mahsus olmak üzere eski tarife üzerinden ithallerine müsaade edilmesini istemişlerdir.

SAĞLIK

Şifalı mandalina

Ekşiliği, mayhoşluğu az, tatlı kısmı çok olan bu mübarek meyva ne güzel bir kus yemişidir.

Yalnız teessüf olunacak en önemli mesele, az ömürlü olmasındadır. Rizeden gelenlerin çoğu küçük, çekirdeksiz, kabukları dilimlere yapışık değildir. Ekşiliği çoktur. Şekeri de azdır. Fakat Alanya, Adana, Mersin, Dörtüyl ağzından ve bahusus (Hatay) dan gelenlerin hacimleri oldukça büyüktür. Ekşiliği azdır, kabukları dilimlere yapışık değildir. Şekeri de çoktur.

Beni İsrail zamanında dünyanın en güzel genci, en parlak delikanlısı Hazreti Yusuf idi.

Tarihlerde, mukaddes kitaplarda yazılan Hazreti Yusufun maceralarını herkes bilir. İşte bu güzellikten kınayarak (Kudüs) te, Suriyede, Kıbrısta ve Mısırdan (mandalina) ya çok defa (Yusuf) veyahut Yusufçuk derler.

Mandalina, suludur. Gayet lâtiftir. Midyeye faydası vardır. Ekşiliği noksan olan mide hastalığına çok muvafıktır. İskorpit denilen keyifsizliğe de çok yarar.

Mandalina en önce Çin'de yetiştirilmiştir. Sonra bütün memleketlere yayıldı. Bundan dolayıdır ki bazı yerlerde mandalınaya Çin portakalı derler.

Mandalina, baş ağrısına, ve sinirleri zayıf olanlara, her gün, her dakika aman şirine dokundu, sinirlerime yaklandı diyen asabi kadınlara mandalina nekadardı muvafıktır. O güzel kokusu ile insanı çok ferahlık verir.

Her mandalınada aşağı, yukarı (30-40) ölçü kadar (A) vitamini vardır.

(B) vitamini azdır. (C) vitamininden (200) ölçü mevcuttur. (Mandalina) yeşil iken kabuklarında, suyunu nisbeten daha ziyade (vitamin) vardır.

(Mandalina) kemale gelince (olgun) olunca, suyuındaki vitamin azalır. Kabuğunda daha çok olur.

Mandalinanın olgunluğu arttıkça suyuındaki vitamin nisbette azalır. Fakat kabuğundaki vitamin suyunu nisbeten (4-5) defa daha ziyade çoğalır.

Mandalinanın gerek dilimlerinde ve gerek kabuklarında çok (vitamin) olduğu tetkiklerle anlaşılmıştır. Bu cihetle bu güzel kokulu Yusufi suftan istifadeye çalışmalısınız.

Lokman HEKİM

MAHKEMELERDE

İki yaralama ve bir tevkif

Evvelki gece Kasımpaşada Yeninehirde iki kişi ağır yaralanmıştır:

Cafer adında bir bahçıvan Yeninehirde Abdullah ile Ferid'in müştereken ettikleri bahçede sebze olarak onların hesabına sebirde dolışp satmaktadırlar. Caferullah ve Ferid'e 20 lira kadar bir borcu vardır. Evvelki akşam Yeninehirde buluştukları vakitte bahçe sahipleri kendisinden bu parayı istemişler, Cafer de verememişler. Aralarında çıkan kavgaya neticesinde Cafer, Abdullah ile Ferid'i bıçakla ağırca yaralamıştır. Ferit ve Abdullah derbide Beyoğlu hastanesine kaldırılmışlardır. Abdullah yarası ağırdır. Bıçakla rit ise tehlikeli vaziyette değildir. Tabii adli Enver Karan yaralıları muayene etmiştir. Bahçıvan Cafer bıçağıle beraber yakalanmış ve dün adliyeye vermiştir. Cafer Müddeiummuk te hâdiseye borç meselesinden değil, kendisinin o akşam Abdullah Ferid'i görmekte biraz geç kalmasından sebep olduğunu, kendisinin kantarla dövdüklerini, bıçakla kabele ettiğini söylemiştir.

Istanbul Belediyesinden

Keşif bedeli 5975 lira 79 kuruş olan Taksim meydanının tanzimi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 6/2/939 Pazartesi günü saat 15 te Daimi Encümende yapılacaktır.

Keşif evrakile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka Fen İşleri Müdürlüğünden bu iş için alacakları fen ehliyet vesikasıyla 448 lira 18 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 de kadar Daimi Encüme vermelişlerdir. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz. (365)

Senelik muhammen kirası 100 lira olan Beyazıtta Çarşıkapı Tramvay caddesinde Merzifonî Karamustafapaşa sebili bir sene müddetle kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde isteklisi bulunmadığından artırma 6/2/939 Pazartesi gününe uzatılmıştır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 7 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarıda yazılı günde saat 14.30 da Daimi Encümende bulunmalıdırlar.

Konservatuvar tarafından neşrettirilmekte olan ve hepsine 390 lira bedel tahmin edilen Türk Musiki kitabının 3 üncü cildinden 6 formanın tab'ı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 29 lira 25 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 9/2/939 Perşembe günü saat 14 buçukta Daimi Encümende bulunmalıdırlar.

Silivri kazası köy okullarına lüzumu olan ve hepsine 1699 lira 20 kuruş bedel tahmin edilen 13850 tane Marsilya nev'i yerli kiremit ile 310 tane mahya açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 127 lira 44 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 9/2/939 Perşembe günü saat 14 buçukta Daimi Encümende bulunmalıdırlar.

Dairenin adı	Keşif veya tahmin B.		İlk teminat	
	Lira	Krş.	Lira	Krş.
Üsküdar'da Çakırcı Ahali mahallesi Ahali sok. kaldırım tamiri	1321	36	99	10
Karaağaç müessesesinde otopsi binası inşası	1486	82	111	51
Karaağaç müessesesinde et askı tertibatının tamiri.	2119	60	158	97

Dairesi adı, cinsi, miktarı, keşif bedeli yukarıda yazılı bulunan işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 10/2/939 Cuma günü saat 14.30 da Daimi Encümende yapılacaktır. Keşif evrakı ve şartnameler Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka bu işe benzer iş yaptığına dair eksiltmeden evvel Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikaları ile hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarıda yazılı günde saat 14.30 da Daimi Encümende bulunmalıdırlar.

Dr. Feyzi Ahmet Onaran
Deniz Hastahanesi cildiye zühreviye mutahassısı
Pazardan maada hergün 3 den sonra hastalarını kabul eder
Adres: Babiali Caddesi Çağaloğlu yokuşu köşebaşı No. 43

Dr. Hafız Cemal
(LOKMAN HEKİM)
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayenehane saatleri: Pazar hariç her gün 2.5 - 6, Salı, Cumartesi 12 - 2.5 fıkara.
Telefon: 22398

1=2

Bu Muadele İmkânsız Görünür Halbuki....

MARKONI'nin gayet müdekkik ve mükemmel yapılışı dolayısıyla bu cihazın bir lambası diğer Radyolarda iki lambadan alınan neticeyi verir.

MARKONI

VERESİYE SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ
VE ACENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD. BEYOĞLU

Bütün Ağrıları Kesen Emsalsiz Bir İlâç

NEOKÜRİN

NEOKÜRİN, baş - diş ve romatizma ağrılarını derhal keser. NEOKÜRİN, Grip, nezle ve soğuk algınlığında emsalsiz bir devadır. Ateşi düşürür, vücut kırgınlığını alır.

NEOKÜRİN, bayanların aybaşı sancılarını keser ve âdeti kolaylaştırır. NEOKÜRİN'i daima tercih ediniz.

NEOKÜRİN, mideye, kalbe ve böbreklere zarar vermez. Günde 2-3 tane alınabilir. NEOKÜRİN

ismine dikkat ediniz. Bir kase 6, altılık kutu 30 kuruştur. Her eczanede bulunur.

Ömer Vasfi Aybar
Şişli Çocuk Hastahanesi Baştabip ve Operatörü
Hergün 3-6 ya kadar
Çağaloğlu Kızılay Sokağı Keçiören Apartmanı
TELEFON : 23756

İNHISARLAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Beheri Li. Kr.	Tutarı L. K.	Yüzde 7,5 teminatı L. K.	Eksiltmenin şekli	Saat
Tonga ipi	10.000 kilo	—,60	6000.—	450.—	Kapalı	15
Kristal yazı takımı (8 parçalı)	40 adet	14.50	580.80	43.56	Pazarlık	16

I — Şartnamesi ve numuneleri mucibince satın alınacak (10.000) kilo tonga ipi ile (40) adet (8 parçadan ibaret) kristal yazı takımı hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı eksiltmeye konulmuştur.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 7/2/939 tarihine rashyan Salı günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi numuneler de görülebilir.

V — Kapalı eksiltmeye girmek isteyenlerin mühürlü teklif mektubu kanunî vesaik ile % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfları ihale saatinden bir saat evveline kadar yukarıda adı geçen alım komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ve pazarlığa iştirak edeceklerin de muvakkat teminatları ile komisyona gelmeleri ilân olunur. (4443)

Miktarı	Eb'at
300 adet 7,800 M3	400 X 25 X 2.6
300 adet 8,736 M3	400 X 28 X 2.6

I — Yukarıda eb'at ve miktarı yazılı cem'an 16.536 metre mik'abı kereste açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli beher metre mik'abı 38.50 lira hesabıyla 636.64 lira ve muvakkat teminatı 47.75 liradır.

III — Eksiltme 28/1/939 tarihine rashyan Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacağından isteklilerin % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (4468)

I — Şartnamesi mucibince 1500 kilo kazein kola açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli beher kilosu şif 50 kuruş hesabıyla 750 lira muvakkat teminatı 56.25 liradır.

III — Eksiltme 9/2/939 tarihine rashyan Perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesinde Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün parasız olarak sözü geçen Şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (442)

İKDAM

Abone Şartları

	DAHİLİ	HARİCİ
Senelik	1200 Kr.	2300 Kr.
6 aylık	600 Kr.	1650 Kr.
3 aylık	300 Kr.	800 Kr.

TEK SÜTUN SANTİMİ

Birinci Sahife	400 kuruş
İkinci Sahife	250 kuruş
İç sayfeler	50 kuruş
7 - 8 inci Sayfeler	30 kuruş

Bütün bir sahife veya yarım sahife ilân için idare ile görüşülür.

DIKKAT

Gazetemize ilân vermek isteyenler gerek doğrudan doğruya gazetemiz idarehaneşine veya ilânat şirketlerine müracaat edebilirler.

T. İŞ BANKASI'nın

1939 K. Tasarruf İkramiye Plânı

32,000 LİRA MÜKÂFAT

KURALAR : 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Elyül, 1 İkinciteşrin tarihlerinde çekilecektir.

İKRAMIYELER

1 Adet	2000	liralık	=	2.000	lira
5 "	1000	"	=	5.000	"
8 "	500	"	=	4.000	"
16 "	250	"	=	4.000	"
60 "	100	"	=	6.000	"
95 "	50	"	=	4.750	"
250 "	25	"	=	6.250	"
435				32.000	

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.